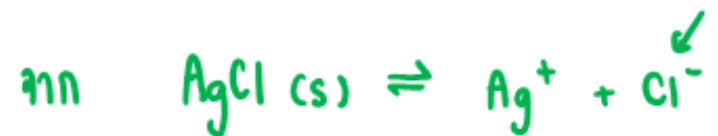

1 การเติม NaCl ลงไป เปรียบเสมือนเติม Cl^-

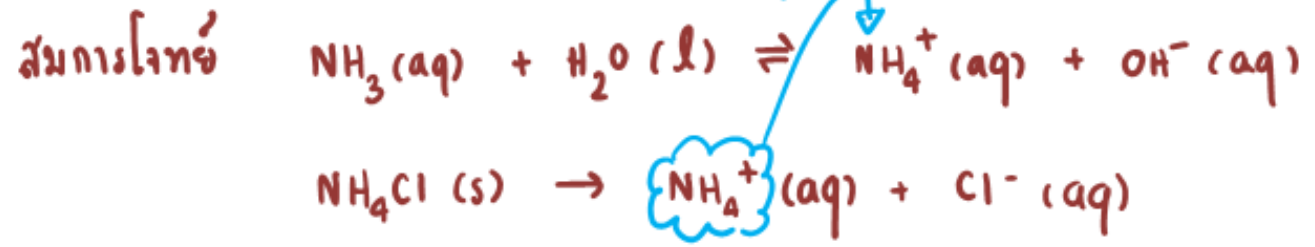

∴ สมดุล ← (ขยับกลับ)

AgCl มีมากขึ้นจากเดิม α ∴ ต้องมากกว่า α

2

- 1 X น้ำตาลที่เติมลงไปจะเป็นของแข็งจมไปเลย
- 2 X ถึงแม้จะกรองผลึกออกไป แต่กลับเติมผลึกลงไปใหม่ในระบบอ้อมตัวอยู่แล้ว ก็ไม่มีผลอะไร
- 3 X NaCl แตกตัวเป็นไอออนเลย (Na^+ , Cl^-) ละลายอยู่ในสารละลาย ไม่ร่วมการเกิดปฏิกิริยาใดๆ
- 4 ✓ การเติม NH_4Cl เปรียบเสมือนเติม NH_4^+ สมดุลจะเลื่อนย้อนกลับ

3

เนื่องจากโพแทสเซียมคลอไรด์ KCl เป็นสารละลายอิ่มตัว แสดงว่าในน้ำมี KCl เหลือเล็กน้อย

แสดงว่าระบบเข้าสู่สมดุลแล้ว $KCl(s) \xrightleftharpoons{H_2O} K^+(aq) + Cl^-(aq)$

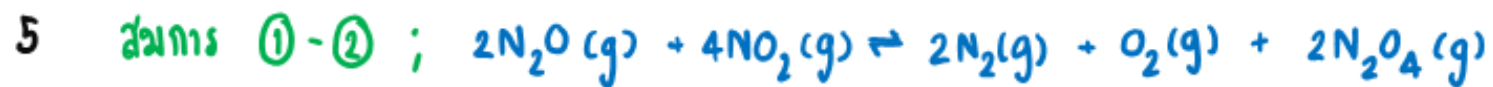
ผ่าน $Cl_2(g)$ ลงไปในสารละลายอิ่มตัวของ KCl ดังนั้น Cl_2 จะทำปฏิกิริยากับ H_2O ดังสมการ

สมดุลเลื่อนย้อนกลับ (←)

∴ KCl ตกตะกอน

- 4 1 ✓ การขยายปริมาตร = การลดความดัน \therefore สมดุลเลื่อนไปทาง mol มาก (4 mol \leftarrow 2 mol)
คือ ด้านฝั่งสารตั้งต้น ทำให้ผลิตภัณฑ์ Z ลดลง
- 2 X ถ้า $K = \frac{[Z]^2}{[X][Y]^3}$ $\therefore K \propto [Z]^2$ และ $K \propto \frac{1}{[X]} \propto \frac{1}{[Y]^3}$
- 3 X ภาวะสมดุล มี gas X, Y, Z อยู่ครบทุกชนิด และแต่ละชนิดต้องคงที่ด้วย
- 4 X ระบบจะเกิดภาวะสมดุลได้ ต้องมีสารตั้งต้นและสารผลิตภัณฑ์เหลือในระบบเสมอ

* ส่วนการที่โจทย์ถาม *

$$K = \frac{a}{b}$$

$$K = c^2$$

$$K = \frac{a}{b} \times c^2 = \frac{ac^2}{b}$$

6

จากกราฟ A : จุดความร้อน เพราะ เมื่ออุณหภูมิมากขึ้น ค่า K สูงขึ้น

B : ปลายความร้อน เพราะ เมื่ออุณหภูมิมากขึ้น ค่า K ลดลง

1 X A จุดความร้อน , B ปลายความร้อน

2 ✓

3 X ผลลัพธ์ที่ต่อน้อยลง

4 X ต้องได้ผลลัพธ์มากขึ้น

7

หน่วย mol/dm ³	เริ่มต้น	2.5	5	0
	เปลี่ยนไป	1.5	1	2
	สมดุล	1	4	2

1 ✓

2 ✗ Z : ต้องมีความเข้มข้นเพิ่มขึ้น

3 ✗
$$K_{\text{เดิม}} = \frac{[Z]^4}{[X]^3 [Y]^2} = \frac{(2)^4}{(1)^3 (4)^2} = \frac{16}{16} = 1$$

∴ K ใหม่ต้องมากกว่าเดิม (เดิม คือ 1) เพราะเติมสารตั้งต้น สมดุลไปข้างหน้า K ต้องมากขึ้น

4 ✗ สมดุลย้อนกลับ ความเข้มข้น Z ลดลง

8

1 X

ระบบดูดพลังงานความร้อน โดยที่ผิวหน้าของเราเป็นสิ่งแวดล้อม

2 X

ระบบดูดพลังงานความร้อน เพราะไนโตรเจนเหลวเปลี่ยนสถานะเป็น gas

3 X

ระบบดูดพลังงานความร้อน เพราะเกลือละลายน้ำแล้วดูดความร้อนไป น้ำแข็งที่ปนอยู่
เลขมีอุณหภูมิต่ำกว่า 0°C

4 ✓

9

หน่วย mol/dm ³ เท่านั้น	$\left\{ \begin{array}{l} \text{เริ่มต้น} \\ \text{เปลี่ยนไป} \\ \text{สมดุล} \end{array} \right.$	$\frac{50\text{g}}{1\text{dm}^3} \times \frac{1\text{mol}}{84} = \frac{50}{84}$	0	0	0
		2x	x [⊕]	x [⊕]	x [⊕]
		$\frac{50}{84} - 2x$	x	x	x

♥ M.W. ของ $\text{NaHCO}_3 = (23 \times 1) + (1 \times 1) + (12 \times 1) + (16 \times 3) = 84$

$$K = [\text{CO}_2]^1 [\text{H}_2\text{O}]^1 \quad * \text{ ไม่คิด solid, liquid } *$$

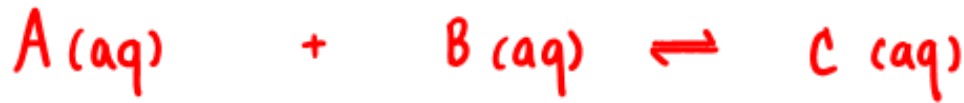
$$0.04 = (x)(x)$$

$$0.04 = x^2$$

$$0.2 = x$$

$$\therefore 2(x) = 2(0.2) = 0.4 \text{ mol/dm}^3 = 0.4 \times 84 \text{ g} = 33.6 \text{ g}$$

ดังนั้น ร้อยละการแตกตัว $\frac{33.6}{50} \times 100 = 67.2$

mol/dm ³	{	เริ่มต้น	$\frac{1}{0.5} = 2$	$\frac{2.5}{0.5} = 5$	0
		เปลี่ยนไป	$x = 1$	-	1 [⊕]
		สมดุล	1	4	1

$$K = \frac{[C]'}{[A]'[B]'} = \frac{1}{(1)(4)} = \frac{1}{4} = 0.25$$

โดยชอบให้ทำการทดลองใหม่ ให้ C เป็นสารตั้งต้น ∴ กลับสมการ ค่า K กลับเศษเป็นส่วน $K_{\text{ใหม่}} = \frac{1}{4}$

mol/dm ³	{	เริ่มต้น	$\frac{0.5}{0.25} = 2$	0	0
		เปลี่ยนไป	x	⊕	⊕
		สมดุล	$2-x$	x	x

* กลับสมการ ค่า K กลับเศษเป็นส่วน

$$K_{\text{ใหม่}} = \frac{[A]'[B]'}{[C]'} \rightarrow \frac{1}{0.25} = \frac{(x)(x)}{(2-x)}$$

$$\begin{aligned} \frac{1}{0.25} &= \frac{x^2}{2-x} \\ 2-x &= 0.25x^2 \\ 200 - 100x &= 25x^2 \\ 0 &= 25x^2 + 100x - 200 \end{aligned}$$

ใช้สูตร $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$

$$x = \frac{1.46}{\sqrt{\text{เครื่องหมาย}}}, -5.46$$

ณ สมดุลใหม่ มี C

$$\begin{aligned} C &= 2 - x \text{ mol/dm}^3 \\ &= 2 - 1.46 \text{ mol/dm}^3 \\ &= 0.54 \text{ mol/dm}^3 \end{aligned}$$

11 จากตารางข้อมูลที่หน้าทีที่ 20 เข้าสู่สมดุล , โจทย์บอก $c = d = 0$ แสดงว่าผลิตภัณฑ์เริ่มต้นจาก 0

∴ กราฟ 3 ถูก เพราะ - H_2O , CO เป็นผลิตภัณฑ์เริ่มจาก 0 และมีค่าเท่ากัน (จากข้อมูล $y = z$)

- H_2 , CO_2 เป็นสารตั้งต้น ค่อยๆลดลง และเหลือ $H_2 > CO_2$ (จากข้อมูล $w > x$)

และเหลือสารตั้งต้นมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้น (จากข้อมูล $w > x > y$)

12

ข้อ 2 ผิด เพราะ ตัวเร่งปฏิกิริยาเร่งทั้ง 2 ทาง คือ ไปข้างหน้าและย้อนกลับให้เกิดเร็วขึ้น

13

ก การเติมน้ำ ทำให้ละลายได้เพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย \therefore สมดุล \rightarrow

ข เติมไอออน Ag^+ \therefore สมดุล \leftarrow

ค เติมไอออน CO_3^{2-} \therefore สมดุล \leftarrow

ง Ag_2CO_3 โจทย์สั่งว่าละลายไม่ค่อยได้ ถ้าใส่ลงไปก็จะละลายไปเป็นตะกอนที่บดมนอนกัน \therefore ไม่รบกวนสมดุล

14

จากโจทย์

∴ รวม mol gas สารตั้งต้น

4 mol

รวม mol gas ผลิตภัณฑ์

2 mol

1 X ลดปริมาณสาร = = เพิ่มความดัน : สมดุล →

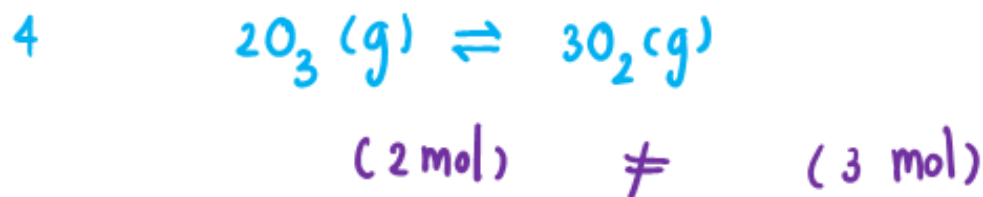
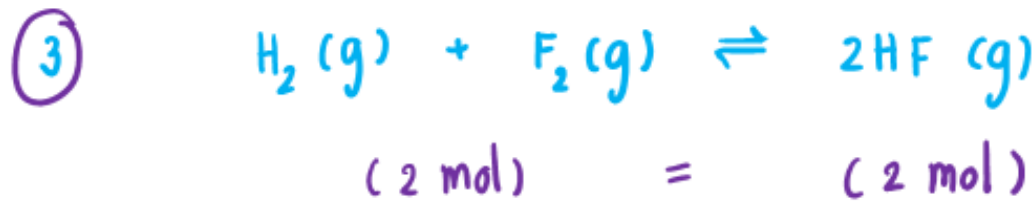
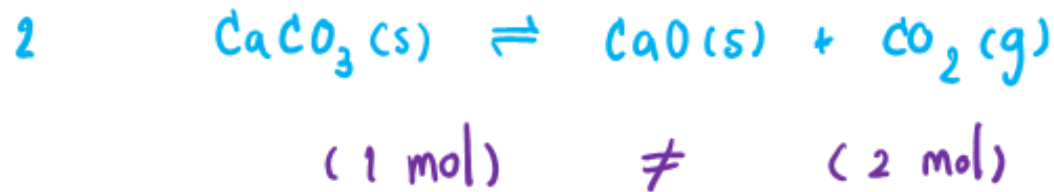
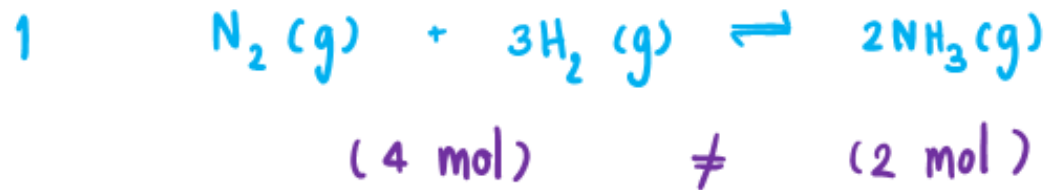
2 X เพิ่ม H_2 : สมดุล →

3 X กำจัด NH_3 : สมดุล →

4 ✓

$K_c = K_p$ ได้ ก็ต่อเมื่อ ผลรวมโมลสารตั้งต้น = ผลรวมโมลสารผลิตภัณฑ์

* ตัวอย่างสมการก่อน *

$\frac{\text{mol}}{\text{dm}^3}$	{	เริ่มต้น	N	$\frac{0.1 \times 1000}{100} = 1$	0
		เปลี่ยนแปลง	x^-	x^{\oplus}	x^{\oplus}
		สมดุล	$N-x$	$1+x$	x

$$K = [\text{NH}_3][\text{H}_2\text{S}] \quad (\text{solid ไม่คิด})$$

$$2 = (1+x)(x)$$

$$2 = x + x^2$$

$$0 = x^2 + x - 2$$

$$0 = (x+2)(x-1)$$

$$x = -2, \textcircled{1} \text{ mol/dm}^3$$

$$\text{NH}_3 \quad 1+x = 1+1 = 2 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3} = \frac{2 \text{ mol}}{1000 \text{ cm}^3} \times 100 \text{ cm}^3 = 0.2 \text{ mol}$$

$$\text{H}_2\text{S} \quad x = 1 \frac{\text{mol}}{\text{dm}^3} = \frac{1 \text{ mol}}{1000 \text{ cm}^3} \times 100 \text{ cm}^3 = 0.1 \text{ mol}$$

$$\therefore \text{mol รวม} = 0.2 + 0.1 = 0.3 \text{ mol}$$

$$\text{หา ความดัน (P) จาก PV = nRT}$$

$$P = \frac{nRT}{V} \quad \begin{array}{l} \text{จำนวนโมล} \\ \downarrow \\ \text{หน่วย K} \end{array}$$

$$P = \frac{(0.3)(0.0821)(27+273)}{\frac{100}{1000}} \quad \leftarrow \text{หน่วย dm}^3$$

$$P = 73.89 \text{ atm}$$

17

จากโจทย์หน้าค่า K_p เพราะเนื่อจากไน้ความดันมาทุกข้อมูล

ความดัน atm	เริ่มต้น	0.5	1	0
	เปลี่ยนไป	-	-	+
	สมดุล	0.5 - 2X	1 - X	2X

$$P_{\text{รวม}} = 1.3 = P_{\text{SO}_2} + P_{\text{O}_2} + P_{\text{SO}_3}$$

$$1.3 = (0.5 - 2X) + (1 - X) + 2X$$

$$1.3 = 1.5 - X$$

$$X = 1.5 - 1.3$$

$$X = 0.2 \text{ atm}$$

$$1 \checkmark \text{ SO}_2 \text{ ว่างตัวไป } \left(\frac{2 \times 0.2}{0.5} \right) \times 100 = 80 \%$$

$$2 \checkmark \text{ O}_2 \text{ ว่างตัวไป } \left(\frac{0.2}{1} \right) \times 100 = 20 \%$$

$$3 \checkmark K_p = \frac{(P_{\text{SO}_3})^2}{(P_{\text{SO}_2})^2 (P_{\text{O}_2})} = \frac{(0.2 \times 2)^2}{(0.5 - 0.4)^2 (1 - 0.2)^1}$$

$$K_p = \frac{(0.4)^2}{(0.1)^2 (0.8)} = \frac{1.6}{0.8} = 20$$

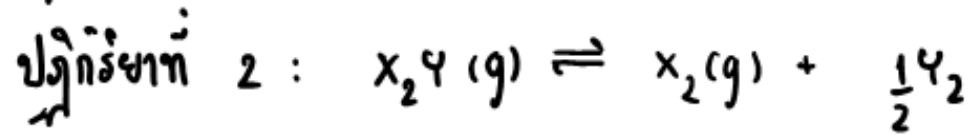
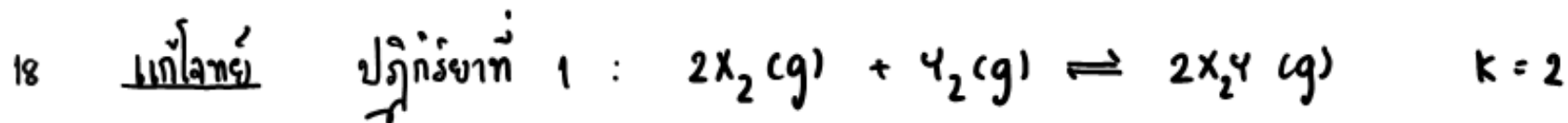
$$4 \times \text{ เพราะ ร้อยละ ผลได้ SO}_3 = \frac{\text{ผลได้จริง}}{\text{ผลได้ทฤษฎี}} \times 100$$

$$= \frac{0.4}{0.5} \times 100 = 80$$

= 0.5 atm จาก SO₂ ใช้หมด

แต่ไม่มีทางได้แบบนี้จริง เพราะระบบเป็นสมดุล

สารตั้งต้นน้ำมใช้หมด และผลิตภัณฑ์ต้องมีอยู่เสมอ

โจทย์ถามหา K ของปฏิกิริยาที่ 2

$\frac{1}{2} \times$ (กลับสมการ 1)

= สมการของปฏิกิริยาที่ 2

$$K = \left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{2}} = \frac{\sqrt{1}}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

19

1 ถูกแต่ไม่สมบูรณ์

2 ถูกและสมบูรณ์ เนื่องจากเมื่อเพิ่มความร้อน จะทำให้ปริมาณเพิ่มขึ้น

* การเพิ่มความร้อน gas จะขยายตัว ปริมาณเพิ่มขึ้นด้วย

20

เมื่อเพิ่มความดัน สมดุลเลื่อนไปทาง mol น้อย

ทุกข้อ mol สารตั้งต้นน้อยกว่าผลิตภัณฑ์

∴ สมดุลขยับกลับ ผลิตภัณฑ์ลดลง

21

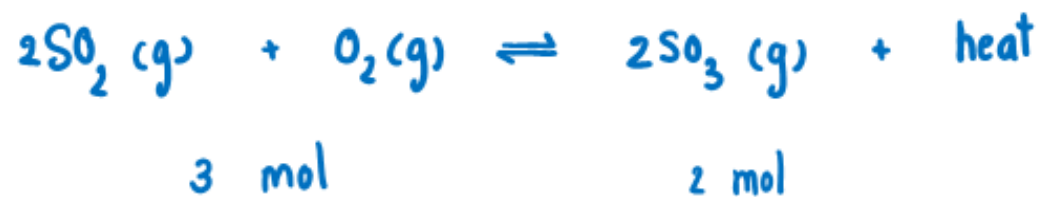

ก. เพิ่ม N_2O_4 สมดุล \rightarrow ข. ลด N_2O_4 สมดุล \leftarrow

ค. ลด NO_2 สมดุล \rightarrow ง. ไม่รบกวนสมดุล

จ. เพิ่ม V สมดุล \rightarrow ฉ. ลดอุณหภูมิ สมดุล \leftarrow

\therefore ก, ค, จ สมดุล \rightarrow

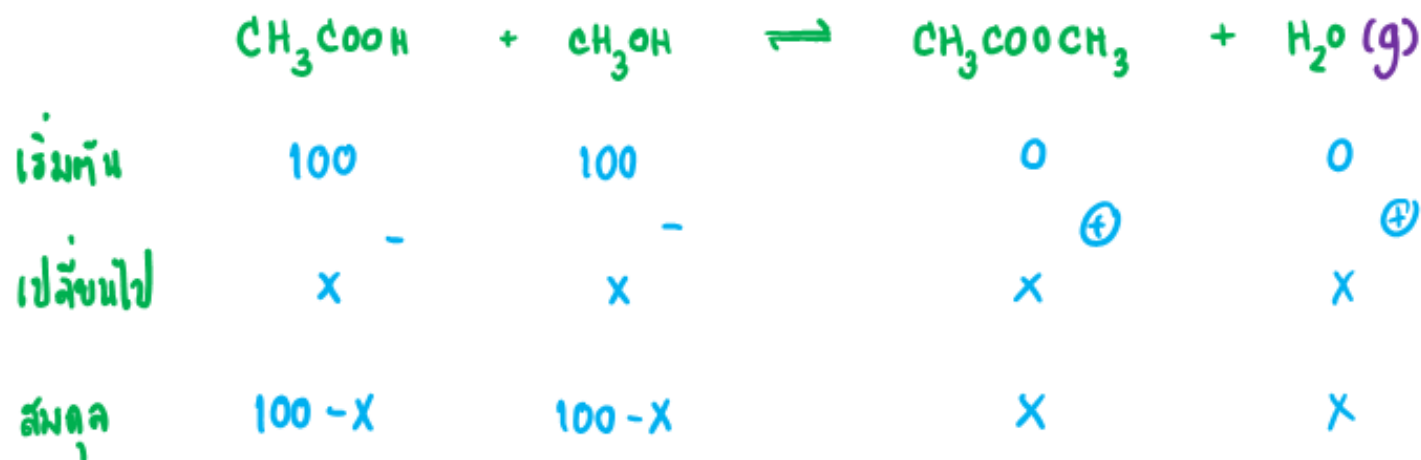

1. เพิ่ม O_2 สมดุล \rightarrow

2. ไม่รบกวนสมดุล เพราะ เติม gas อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยา

3. ลดปริมาตร = เพิ่มความดัน สมดุล \rightarrow

4. ลดอุณหภูมิ สมดุล \rightarrow

* ทำปฏิกิริยาที่อุณหภูมิสูง
 H_2O จึงเป็นสถานะ gas *

$$K = \frac{[\text{CH}_3\text{COOCH}_3][\text{H}_2\text{O}]}{[\text{CH}_3\text{COOH}][\text{CH}_3\text{OH}]}$$

$$4 = \frac{x^2}{(100-x)(100-x)}$$

$$4 = \frac{x^2}{(100-x)^2}$$

$$2 = \frac{x}{100-x}$$

$$200 - 2x = x$$

$$200 = x + 2x$$

$$200 = 3x$$

$$\frac{200}{3} = x$$

$$x = 66.67$$

ที่สมดุล 1 2

$$K = \frac{[B]^2}{[A]^1} = \frac{(2)^2}{(1)} = 4$$

โจทย์เพิ่มปริมาณ (ลดความดัน) \therefore สมดุลเลื่อนไปทาง mol มาก (\rightarrow)

เริ่มต้น 0.5 1

เปลี่ยนไป x $2x$ [⊕]

สมดุล 0.5-x 1+2x

$$K = \frac{[B]^2}{[A]}$$

$$4 = \frac{(1+2x)^2}{(0.5-x)}$$

$$4(0.5-x) = 1 + 4x + 4x^2$$

$$2-4x = 1 + 4x + 4x^2$$

$$0 = 4x^2 + 8x - 1$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

$$x = \frac{-8 \pm \sqrt{8^2 - 4(4)(-1)}}{2(4)}$$

$$x = \frac{-8 \pm \sqrt{80}}{8} = \frac{0.94}{8} \approx 0.12$$

* เลือกค่า +

\therefore สมดุลใหม่ มี B mol/dm³

$$B = 1 + 2x$$

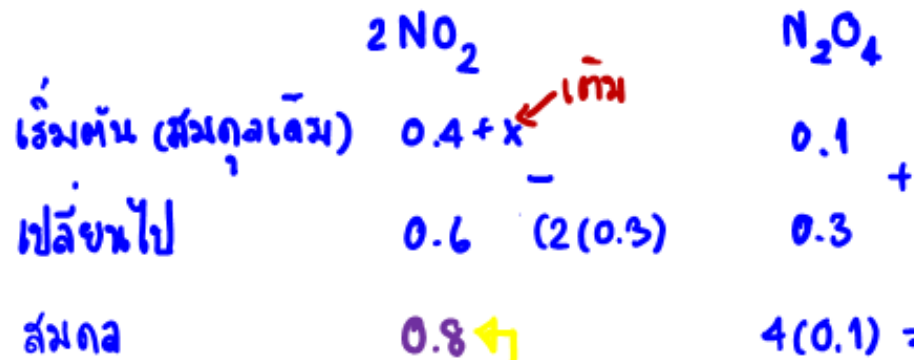
$$B = 1 + 2(0.12)$$

$$B = 1 + 0.24$$

$$B = 1.24 \text{ mol/dm}^3$$

25 จากโจทย์บอกสมดุลโดยการเปลี่ยนแปลงความดัน $\therefore K$ ไม่เปลี่ยน

$$K = \frac{[N_2O_4]}{[NO_2]^2} = \frac{0.1}{(0.4)^2} = \frac{0.1}{0.16} = 0.625$$

จาก $K = \frac{[N_2O_4]}{[NO_2]^2}$

$$0.625 = \frac{0.4}{[NO_2]^2}$$

$$[NO_2]^2 = \frac{0.4}{0.625} = 0.64$$

$$[NO_2]^2 = 0.8$$

$4(0.1) = 0.4$ ← โจทย์บอก 4 เท่าจากเดิม

คำนวณที่เติม

$$(0.4 + x) - 0.6 = 0.8$$

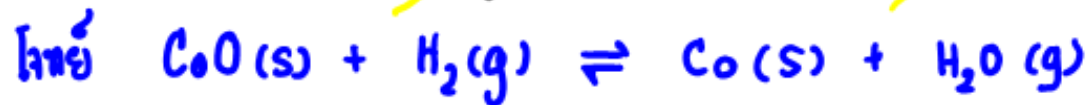
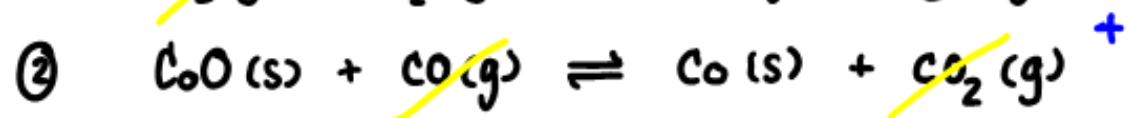
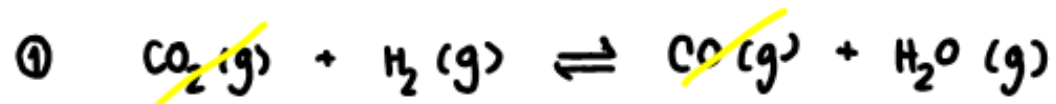
$$0.4 + x = 0.8 + 0.6$$

$$x = 1.4 - 0.4$$

$$x = 1.00 \text{ mol/dm}^3$$

\therefore เติม $NO_2 \frac{1 \text{ mol}}{\text{dm}^3} \times 0.5 \text{ dm}^3 \times \frac{46 \text{ g}}{1 \text{ mol}} = 23 \text{ g}$
 "ตอบ ข้อ 1"

26 สมการใหม่เกิดจาก ① + ②

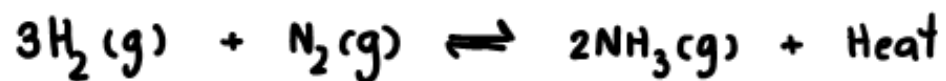
∴ หาสมการบวกกัน ค่า K ต้องคูณกัน

$$K = K_1 \cdot K_2$$

$$= (0.137)(490)$$

$$= 67.13 \quad \text{"ตอบข้อ 4"}$$

27 ไทช์ต้องการเพิ่มแอมโมเนีย คือ เพิ่มผลิตภัณฑ์ \therefore สมดุล \rightarrow (เลื่อนไปทางขวา)

✓ ก ลดอุณหภูมิ สมดุล \rightarrow

✓ ข เพิ่มความดัน สมดุล \rightarrow (4 mol \rightarrow 2 mol) ไปทาง mol น้อย

✓ ค เพิ่มความเข้มข้นสารตั้งต้น สมดุล \rightarrow

X ง เพิ่มสารเร่ง ปฏิกริยาเข้าสู่สมดุลเร็วขึ้น เร็ว 2 ก็น่าจะ \therefore ไม่มีผลต่อทิศทางสมดุล

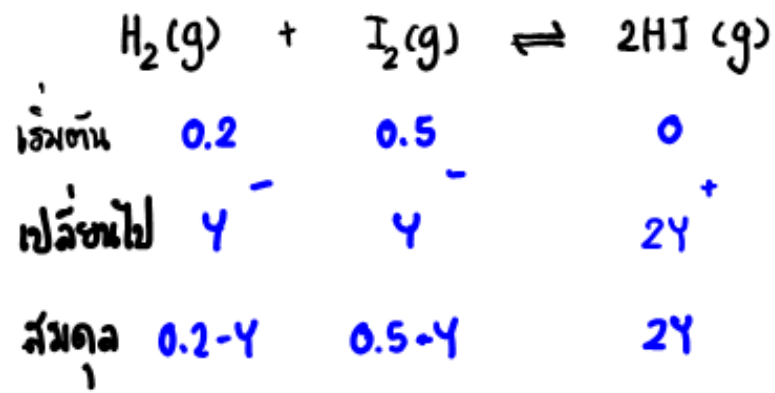
X จ เพิ่ม He เป็นก๊าซเฉื่อย ไม่มีผลต่อสมดุล

X ฉ เพิ่มอุณหภูมิ สมดุล \leftarrow

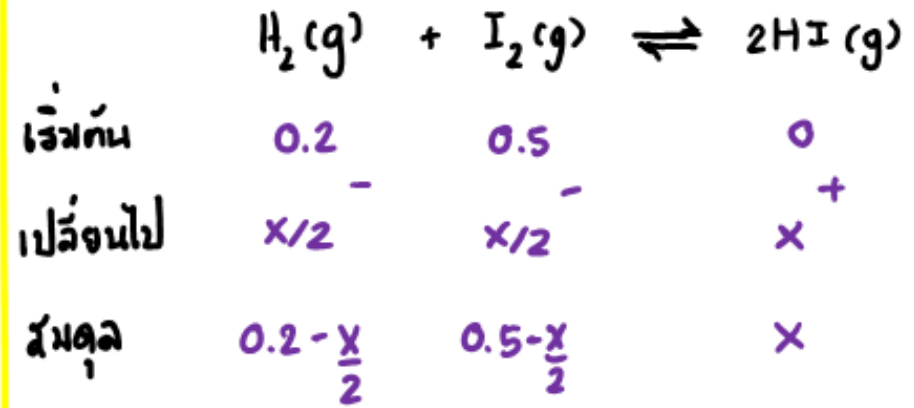
✓ ช ลดปริมาตร = เพิ่มความดัน สมดุล \rightarrow

\therefore ก, ข, ค และ ช ถูก "ตอบข้อ 1"

28

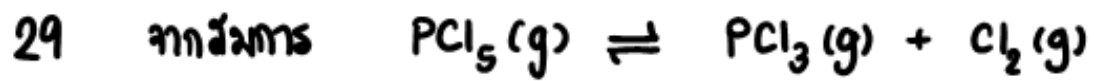

1 X $\left\{ \begin{array}{l} \text{H}_2 \text{ ที่สมดุล} = 2y \text{ ไม่ใช่ } 0.2 - (y/2) \text{ โมล} \\ \text{I}_2 \text{ ที่สมดุล} = 2y \end{array} \right.$

3 X ปริมาณ H_2 ที่สมดุล = $0.2 - \frac{x}{2}$ โมล
 4 X ปริมาณ I_2 ที่สมดุล = $0.5 - \frac{x}{2}$ โมล

"ข้อ 2"

$\therefore [\text{PCl}_3] = [\text{Cl}_2]$

1 ✓ เป็นปฏิกิริยาดูดความร้อน เพราะเพิ่มอุณหภูมิ ผลลัพธ์ที่ต้องเพิ่มขึ้น

ที่ 250°C $\text{Cl}_2 = 0.0375$ โมล = PCl_3

ที่ 500°C $\text{PCl}_3 = 0.0400$ โมล = Cl_2

เริ่มต้น $\begin{matrix} \text{PCl}_5 & \text{PCl}_3 & \text{Cl}_2 \\ \text{โมล} & & \end{matrix} \begin{matrix} 0 & 0 & 0 \end{matrix}$

เปลี่ยนไป $\begin{matrix} \text{PCl}_5 & \text{PCl}_3 & \text{Cl}_2 \\ \text{โมล} & & \end{matrix} \begin{matrix} -0.08 & +0.08 & +0.08 \end{matrix}$

สมดุล $\begin{matrix} \text{PCl}_5 & \text{PCl}_3 & \text{Cl}_2 \\ \text{โมล} & & \end{matrix} \begin{matrix} 0.04 & 0.08 & 0.08 \end{matrix}$

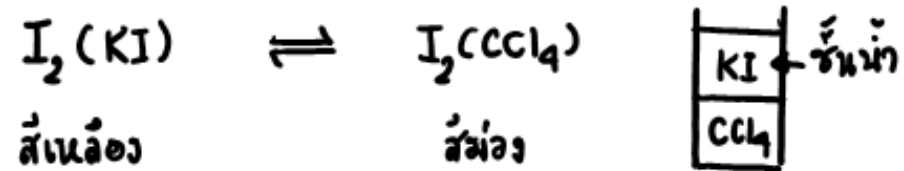
* จากโจทย์ข้อมูลไม่ครบถ้วน แต่เช็คคำตอบได้ ถ้าตัวเลือกที่ 2 ถูก ก็ค่าตอบข้อนั้นตัวเลือกที่ 3 ต้องถูก

ตัวเลือก 2 K ที่ 300°C = 0.053

$$0.053 = \frac{[\text{PCl}_3][\text{Cl}_2]}{[\text{PCl}_5]}$$

$[\text{PCl}_5] = \frac{(0.08)^2}{0.053} = 0.12 \text{ mol/dm}^3 \therefore$ **ตัวเลือกที่ 3 จึงถูกต้อง** "ตอบ ข้อ 4"

30

เติม KI เปรียบเสมือนเติม I^- : $I^- + I_2 \rightleftharpoons I_3^-$

ทำให้ I_2 ในชั้น KI ลดลง เพื่อรักษาสมดุล I_2 ในชั้น CCl_4

จึงต้องละลายเข้าไปในชั้นของสารละลาย KI สีเหลืองจึงเข้มขึ้น \therefore ส้มอม I_2 ใน CCl_4 จางลง

✓ ข้อ 2 สีของสารละลายชั้นน้ำเข้มขึ้น ส่วนสีในชั้น CCl_4 อ่อนลง "ตอบข้อ 2"